

[Undervisnings- og forskningsministeren]

Så vil jeg i øvrigt tilslutte mig, hvad der er blevet sagt om indslusningsløn, og føje til, at jeg også synes, man skulle tænke på lærlingelønnen. Nu er der gjort et meget stort nummer ud af, at der gives visse tilskud og præmier til dem, der opretter lære- og praktikpladser. Jeg ville ønske, at man ville gøre et lige så stort nummer ud af at drøfte lønningerne for lærlinge og elever, som er vokset overordentlig kraftigt op gennem 1980'erne, mens der har været en tilskudsordning. Hvis tilskud har virkning, så har løntilpasning det også; det skal man bare have med, når man taler indslusningsløn. Der er også et problem med lærlingelønnen.

Det er i øvrigt paradoksalt, at inden for HK får lærlinge hos det offentlige en langt bedre betaling end tilsvarende lærlinge i det private erhvervsliv. Så kan man spørge: Hvordan er det gået til?

Sådan kan man stille mange spørgsmål om, hvordan tingene er gået til. Men hvordan det end er gået til – og det er især sket op gennem 1970'erne – så bør det ændres, og det har været en skuffelse for mig, at det ikke har været muligt at få disse ting ændret allerede nu. Men det er noget, der først nu for alvor kan blive drøftet i forbindelse med overenskomsterne i 1991.

Fru Helle Degn sagde, at jeg ikke havde været til at snakke med, fordi jeg ikke ville flytte ressourcer. Det vil jeg gerne dementere. Jeg er åben over for alt i retning af at flytte ressourcer inden for ministeriets område – ja, sågar inden for statens område – for det, det drejer sig om, er, at alle ministre skal leve op til, at de rammer, vi har lagt frem i finansloven, skal holdes.

Problemet er, at det har været svært at få Socialdemokratiet til at acceptere, at disse rammer skal overholdes, og det vil man få bekræftet, når nu Socialdemokratiet stemmer for SF's dagsorden, for dér har vi igen en af disse meget store udskrivninger af udgifter uden nogen anvisning på, hvor pengene skal findes. Det er dejligt at skrive penge ud, men vi er altså nogle, der må stille det krav både til os selv og andre, at når man giver penge ud, så skal man have styr på, hvor de skal findes.

Så vil jeg til sidst – blot som en tilføjelse til den berettigede klage, der har været over, at der på visse områder mangler uddannelsespladser – gerne sige dette: Trods alt er der nu næsten fri adgang til erhvervsuddannelserne. Der er fri adgang på vej, også når det gælder højere han-

delseksamen og højere teknisk eksamen. Der er masser af ledige pladser især på ingeniøruddannelserne, men også på en række andre videregående uddannelser.

Det er ikke sådan, at man som ung i Danmark ikke har noget som helst at vælge imellem. På de allervigtigste områder – nemlig på de områder, hvor dansk erhvervsliv mangler arbejdskraft eller kommer til det i løbet af kort tid – er der som altovervejende hovedregel fri adgang. På de videregående uddannelsers område mangler der ikke 16.400 pladser. Det er et langt lavere tal. Fylde-op-kampagnen har givet dobbelt så godt et resultat, som vi havde håbet, nemlig næsten 1.000 pladser, og der er også næsten 1.000, som har reageret på opfordringen til at ombytte deres plads, så de kunne starte næste år, og det har givet 1.000 yderligere, som tidligere var blevet afvist, mulighed for at starte i år. Så problemet er ikke så stort, som det gøres til.

Man skal også være opmærksom på, at de fleste af de afviste søger ind på områder med overordentlig stor arbejdsløshed, og hvor deres mulighed for at få beskæftigelse tilsyneladende overhovedet ikke påvirkes af den pågældende uddannelse. Det kan man se af, at de færdiguddannede har nøjagtig lige så høj arbejdsløshedsprocent som dem, der ikke har den pågældende uddannelse.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at der er for megen samtale i salen – ikke mindst ude i sidegangen – og der er et par korte bemærkninger endnu. Det beder jeg om at man respekterer, så der er ro i salen.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Undervisningsministeren siger, at problemet ikke er så stort. Det er stort nok for dem, som ikke kan få uddannelsesplads. De føler faktisk, at problemet stadig væk er stort.

Så siges det, at der nu er ved at blive fri adgang på en række områder, men det, der i den forbindelse er grotesk, er, at selv om man kan komme ind på en erhvervsuddannelse, så er der bare ikke fri adgang til en praktikplads; der er kun fri adgang til at starte.

I andre uddannelser er der også fri adgang – når man først er begyndt, kan man fortsætte –